

พบความรู้และประสบการณ์
จากผู้ปลูกตัวจริง!
ทำอย่างไรให้ได้รสหวานจัด ฉ่ำหอม
ตอบสนองผู้บริโภคและโรงงาน

ลับปะรด

สุดยอดผลไม้ไทย
ปลูกง่าย กำไรงาม

กองบรรณาธิการ

เจ็ดสิบแปด
เทคโนโลยี
ชาวบ้าน

ลับประรด

สุดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย กำไรงาม

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๘

ลับประรด
สุดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย ทำไร้งาม

สับปะรด สูดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย กำไรงาม

• กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, พฤษภาคม ๒๕๕๘

ราคา ๒๓๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. สับปะรด สูดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย กำไรงาม.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๘. ๒๗๒ หน้า. ภาพประกอบ.

๑. สับปะรด--การปลูก I. ชื่อเรื่อง

๖๓๕.๗๗๔

ISBN 978-974-02-1405-2

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คตะนาท, สุพจน์ แจ่มเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ,
ปิยชนันท์ สุทธิทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, นงนุช สิงหเดชะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทิงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์, อพิสิทธิ์ วีระจาวรอน
บรรณาธิการบริหาร : สุธัชฌ์ บุญปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : พัลลภา สามสี
หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สอง แสงรัสมิ์ • บรรณาธิการเล่ม : สุพรรณิ สงวนพงษ์
นักศึกษานิเทศศาสตร์ : ยุทธภูมิ ทรัพย์ทั้งสาม • พิสูจน์อักษร : บุญพา มีชนะ
กราฟิกดีไซน์ : กรวดชัย เชนกิจฉัตร • ออกแบบปก-ศิลป์ : นุสรา สมบูรณ์รัตน์
ประชาสัมพันธ์ : สุชาติดา ฝ่ายสิงห์

หากท่านต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ
เพื่อมอบให้วัด ห้องสมุด โรงเรียน หรือองค์กรการกุศลต่างๆ
โปรดติดต่อโดยตรงที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 3353 โทรสาร 0-2591-9013

สำนักพิมพ์มติชน | www.matichonbook.com

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅณ ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๕๕๑๘
แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองงานเตรียมพิมพ์ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅณ ประชานิเวศน์ ๑
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๕๒-๐๕๑๖ โทรสาร ๐-๒๕๕๒-๐๕๑๗
จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅณ ประชานิเวศน์ ๑
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๐-๙๐๑๒
Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co., Ltd.
12 Tetsabannaruem Rd., Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือฉบับนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ สดใสไร้สารพิษ และส่งเสริมสุขภาพที่ดีของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๗
คำนำผู้เขียน	๙
๑. สับประรดไทย : ความเป็นมา กลุ่มพันธุ์ และพันธุ์สับประรดในไทย	๑๒
๒. ศรีราชา : แหล่งปลูกสับประรดเดิมของไทย	๓๑
๓. ประจวบคีรีขันธ์ : แดนดินถิ่นสับประรดดี	๓๙
๔. สับประรดสวี ปลูกแซมสวนยาง สร้างเงินหมื่นเงินแสน	๕๑
๕. สับประรดห้วยมุ่น หวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น ที่อุตรดิตถ์	๕๙
๖. สับประรดนางแล เนื้อสีเหลืองทอง อร่อยโกอินเตอร์	๖๕
๗. สับประรดภูแล ผลเล็ก แกนกรอบ รสเด่นเฉพาะตัว	๗๕
๘. สับประรดลำปาง หวานฉ่ำ เนื้อแน่น ได้ราคาดี	๘๓
๙. สับประรดไร่ม่วง เมืองเลย หวานกรอบ คนชอบแวะซื้อกิน	๙๖
๑๐. สับประรดฉีกตา (พันธุ์เพชรบุรี ๑) กินง่าย ไม่ต้องปอกเปลือก	๑๐๔
๑๑. สวนเพชรรุ่งเรือง ปลูกพันธุ์เพชรบุรี ๑ สร้างรายได้ต่อเนื่องกว่า ๓๐ ปี	๑๑๒
๑๒. สับประรดตราดสีทอง คุณภาพโดดเด่น พร้อมกินสด-ส่งออกตลาดโลก	๑๑๙

๑๓. สับปะรดอินทรีชนิดที่บางคล้า ปลูกสับปะรดมายาวนาน	๑๓๐
๑๔. สับปะรดหวานสุดๆ ที่โนนตาล จังหวัดนครพนม	๑๓๕
๑๕. สับปะรดภูเก็ต ของดีมีมานาน หรอยแรงแง!	๑๔๐
๑๖. สับปะรดหวานบ้านคา ราชบุรี ฮือฮาจนต้องบอกต่อ	๑๔๗
๑๗. MD2 สับปะรดพันธุ์ใหม่ ตอบโจทย์การบริโภคผลสด	๑๕๔
๑๘. สับปะรดในกระถาง ปลูกเองได้...ง่ายด้วย	๑๖๑
๑๙. ไร่ส่งตะวัน เพชรบุรี ปลูกสับปะรดฉีกตา ผลผลิตเฉลี่ย ๕ ตัน/เดือน	๑๖๖
๒๐. ปลูกสับปะรดส่งโรงงาน เคล็ดไม่ลับสร้างเงินที่อุทัยธานี	๑๗๑
๒๑. คุณค่าอาหารของสับปะรด	๑๗๕
๒๒. แปรรูปสับปะรดตราดสีทองสู่ตลาดต่างประเทศ	๑๘๑
๒๓. รูปแบบการตลาดสับปะรดไทย	๑๘๗
๒๔. ขายส่งสับปะรดตราดสีทองที่ตลาดมหานาค (สะพานขาว)	๒๐๑
๒๕. หันสับปะรดทุแลใส่ถุงขาย สร้างรายได้ที่ตลาดพระราม ๕	๒๐๖
๒๖. เครื่องปอกและหั่นสับปะรด	๒๑๒
๒๗. มีดเขาะร่องตาสับปะรด ใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว	๒๑๖
๒๘. คนวิทย์ฯ มทร.ธัญบุรี สร้างมูลค่าเพิ่มจากใยสับปะรด ด้วยการแปรรูปเป็นกระดาษ	๒๒๐
๒๙. กลุ่มแม่บ้านเกษตรบ้านทุ่งเคล็ด ประจวบฯ ผลิตกระดาษจาก “ใบ” สับปะรด	๒๒๕
๓๐. ผลิตภัณฑ์ไบรมีเลนจากสับปะรด	๒๓๑
๓๑. แกงส้มกิ่งสำเร็จรูปจากสับปะรดตราดสีทองแปรรูป	๒๔๐
๓๒. น้ำสับปะรดราชมงคส์วิทย์ ปลูกเอง ผลิตเอง เข้มข้นสูง รสชาติดี	๒๔๕
๓๓. เคล็ดลับการขายสับปะรดให้ได้กำไร “คุณสุเทพ ชันทองดี” ผู้ค้าสับปะรดรายใหญ่ของตลาดไท	๒๔๘
๓๔. จับกระแสตลาดส่งออกสับปะรด	๒๕๖
๓๕. นโยบายการส่งเสริมการปลูกสับปะรด (Zoning)	๒๖๓

คำนำสำนักพิมพ์

สับปะรด นับเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้จำนวนมาก ในแต่ละปี ประเทศไทยสามารถผลิตสับปะรดได้เป็นล้านตัน และผลผลิตยังคงเป็นที่ต้องการของตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง ยิ่งเมื่อก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน การขยายตลาดการรับซื้อทั้งในประเทศแถบอาเซียนและเอเชียก็มีแนวโน้มที่สดใส

สวนผู้ที่นิยมชมชอบต้นไม้ต้นไร่หรือพืชผักสวนครัว สับปะรดก็เป็นทางเลือกในการปลูกเพื่อบริโภคเองที่บ้านได้ด้วย โดยเฉพาะการปลูกในกระถางซึ่งสามารถทำง่าย เพียงซื้อหน่อพันธุ์ที่ชอบ เติมดิน เติมน้ำ เอาใจใสรดน้ำ และที่สำคัญต้องมีแสงแดดส่องถึง

อย่างไรก็ตาม การเลือกซื้อรับประทานสับปะรดตามท้องตลาดก็มีความสำคัญ เพราะลักษณะพันธุ์สับปะรดที่มีความโดดเด่นแตกต่างกันย่อมเหมาะกับค่านิยมของผู้บริโภคที่ต่างกันด้วย

บ้างก็ชอบสับปะรดศรีราชา เพราะกินมาแต่ไหนแต่ไร มีความฉ่ำหวาน น้ำมาก กินเย็นๆ แล้วชื่นใจ ต่างกับสับปะรดห้วยมุ่นที่แม้รสจะหวานฉ่ำเช่นกัน แต่กินง่าย ไม่ระคายคอก สวนสับปะรดตราดสีทองก็รูปลักษณะโดดเด่น สีสวยอย่างน้ำผึ้ง แกนกรอบ อร่อย จนนิยมผลิตแบบบริโภคสดเพื่อการส่งออก

นอกจากนี้ยังมีสับปะรดอีกหลายพันธุ์ที่น่าสนใจไม่แพ้กัน ทั้งสับปะรดสวี สับปะรดนางแล สับปะรดภูแล สับปะรดฉีกตา (เพชรบุรี ๑) สับปะรด MD2 สับปะรด นครพนม สับปะรดภูเก็ต สับปะรดบ้านคา ราชบุรี ฯลฯ

หนังสือสับปะรด **สุดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย กำไรงาม** บอกเล่าถึงความ เป็นมาและลักษณะของสับปะรดที่ปลูกในไทยและเป็นที่นิยม พร้อมให้ข้อมูลสำหรับ ผู้ปลูกกินเอง หรือผู้ปลูกชาวไร่ที่ต้องการศึกษาปัญหาหรือเทคนิคการปลูกที่น่าสนใจ รวมไปถึงเรื่องเกี่ยวกับการตลาด การแปรรูป การจำหน่ายเพื่อการส่งออกหรือเพื่อ การบริโภคผลสด

ท่านผู้อ่านจะได้รับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับสับปะรดอย่างรอบด้านและ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจากหนังสือเล่มนี้อย่างแน่นอน

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำผู้เขียน

สับปะรดในเมืองไทยมีความสำคัญมานานแล้ว ตั้งแต่เดิมมักพบเห็นปลูกกันตาม
ท้องถิ่นต่างๆ

แต่จังหวัดที่มีชื่อเสียงและทำการค้าจริงจังก่อนใคร คือที่อำเภอศรีราชา
จังหวัดชลบุรี โดยปลูกสับปะรดพันธุ์ปัตตาเวียหรือเป็นที่รู้จักกันดีในนาม “สับปะรด
ศรีราชา”

ต่อมาสับปะรดได้กลายเป็นพืชเศรษฐกิจของหลายจังหวัด กระจายอยู่ทั่วทุก
ภาคของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นระยอง ตราด ประจวบคีรีขันธ์ ภูเก็ต ราชบุรี เชียงราย
อุดรดิตถ์ เลย นครพนม อุทัยธานี ฯลฯ

การผลิตสับปะรดนั้น ผลผลิตส่วนใหญ่ส่งเข้าโรงงานอุตสาหกรรม มีส่วนหนึ่ง
นำมาบริโภคสดเป็นผลไม้

ยุคเก่าก่อนไม่ได้แบ่งการผลิตชัดเจนว่าส่วนไหนส่งเข้าโรงงาน ซึ่งไม่ต้องการ
รสหวาน และส่วนไหนใช้กินเป็นผลไม้ที่ต้องการรสหวาน

แต่ทุกวันนี้เริ่มแบ่งชัดเจนแล้ว โดยสับปะรดกินผลสด เกษตรกรดูแลประณีต
ขึ้น ผลิตให้มีความหวานกว่าส่งโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเกษตรกรบางรายที่เอาใจใส่
แปลงปลูกของตนเองจะมีรายได้มากกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ซึ่งมากกว่าสับปะรด
ที่ส่งเข้าโรงงาน

จัดได้ว่าสับปะรดเป็นผลไม้ยอดนิยม พบเห็นทั่วไปตามรถเข็นผลไม้และมื้ออาหารว่างหลังอาหาร สับปะรดมาพร้อมกับผลไม้รวมชนิดอื่น คือฝรั่ง มะละกอ ชมพู สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะสับปะรดมีผลผลิตทั้งปี ในแง่โภชนาการ สับปะรดมีสารสำคัญในการช่วยย่อยอาหาร

ในเรื่องการผลิต คนสวนใหญ่อาจจะเข้าใจว่าต้องปลูกสับปะรดกันทีละ ๕-๑๐ ไร่ จริงๆ แล้วเพียงต้นเดียวก็ปลูกได้แล้ว คือปลูกในกระถาง ปลูกรอบๆ บ้าน หากต้องการปลูกมากขึ้นก็ผสมผสานในระบบไร่นาสวนผสม ในระบบเศรษฐกิจพอเพียง มีที่ดิน มีทุน ก็ทำจำนวนมากได้

หนังสือที่ท่านถืออยู่นี้นำเสนอเรื่องราวของสับปะรดให้ทราบกันตั้งแต่ที่มาของสับปะรด กลู่มและพันธุ์ วิธีการปลูก-ดูแลรักษา แปรรูป การตลาด สารอาหารสำคัญในสับปะรด

หนังสือเล่มนี้คงทำให้ผู้อ่านรู้จักสับปะรดมากยิ่งขึ้น ส่วนผู้ที่อยากมีอาชีพที่เกี่ยวข้องก็มีให้ศึกษา ตั้งแต่วิธีการผลิต ไปจนถึงการค้าการขาย

เป็นอีกหนึ่งความภูมิใจของกองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้านที่ได้นำเสนอข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แก่ผู้สนใจ

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

สับปะรด

สุดยอดผลไม้ไทย
ปลูกง่าย ทำไร้งาม

๑. สับปะรดไทย :

ความเป็นมา กลุ่มพันธุ์
และพันธุ์สับปะรดในไทย

สับปะรดมีชื่อทางวิทยาศาสตร์ *Ananas comosus* (L.) จัดอยู่ในวงศ์โบรมีเลียซีอี (Family Bromeliaceae) มีการพบสับปะรดในทวีปอเมริกาใต้ แถบประเทศบราซิล ปารากวัย แต่แหล่งกำเนิดดั้งเดิมจะอยู่ทางตอนกลางและตอนใต้ของบราซิล ตอนเหนือของปารากวัย และอาร์เจนตินา

ชาวอินเดียนพื้นเมืองบราซิลปลูกสับปะรดกันตามบริเวณชายฝั่งตะวันออกและตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้ ริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกและแปซิฟิกของอเมริกากลาง และหมู่เกาะต่างๆ ในแถบเวสต์อินดีสก่อนที่ชาวยุโรปจะเดินเรือไปยังซีกโลกตะวันตก

นักเดินเรือชาวสเปนคือคริสโตเฟอร์ โคลัมบัส นับเป็นชาวยุโรปที่เดินเรือแล้วไปพบสับปะรดเข้าเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. ๑๔๙๓ (พ.ศ. ๒๐๓๖) ที่หมู่บ้านชาวอินเดียนพื้นเมือง และหลังจากรับประทานผลสับปะรดแล้วได้ตั้งชื่อเกาะนั้นว่า กัวเดอลูป (Guadeloupe)

ความเป็นมาของการปลูกสับปะรดในไทย

นักเดินเรือชาวสเปนและโปรตุเกสเป็นผู้เผยแพร่พันธุ์สับปะรดไปยังประเทศต่างๆ แถบตะวันออกไกลใน ค.ศ. ๑๖๐๐ (พ.ศ. ๒๑๔๓) พบว่ามีการปลูกสับปะรดกันทางอินเดียตอนใต้ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และประเทศอื่นๆ ต่อมาในช่วง ค.ศ. ๑๖๘๐-๑๗๐๐ หรือราว พ.ศ. ๒๒๒๓-๒๒๔๓ มีรายงานว่าพบสับปะรดในแคว้นอัสสัมของอินเดีย เมียนมาร์ และไทย แต่ไม่ทราบว่าใครนำสับปะรดเข้ามาในประเทศไทยเป็นครั้งแรกและตั้งแต่เมื่อใด ช่วง ค.ศ. ๑๖๘๐-๑๗๐๐ จะตรงกับสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงมีการสันนิษฐานว่าชาวโปรตุเกส ซึ่งเข้ามาติดต่อกับประเทศไทยเป็นผู้นำสับปะรดเข้ามาและสับปะรดยุคนั้นน่าจะพันธุ์อินทรีชิต หรือสับปะรดกลุ่มสเปนิช (Spanish) จากการที่มีการปลูกสับปะรดอินทรีชิตกระจายกันทั่วไปในประเทศ เป็นเวลายาวนานจนเข้าใจกันไปว่าเป็นสับปะรดพันธุ์พื้นเมืองของไทย

หากพิจารณาการกระจายพันธุ์สับปะรดเข้าสู่ประเทศในแถบเอเชีย สามารถพิจารณาได้ตามช่วงเวลาดังนี้

ค.ศ. ๑๔๙๓ (พ.ศ. ๒๐๓๖) โคลัมบัสค้นพบสับปะรดเป็นครั้งแรกที่หมู่เกาะเวสต์อินดีส

ค.ศ. ๑๕๕๐ (พ.ศ. ๒๐๙๓) ชาวโปรตุเกสนำเข้าไปปลูกในอินเดียตอนใต้

ค.ศ. ๑๕๕๘ (พ.ศ. ๒๑๐๑) เริ่มมีการปลูกในประเทศฟิลิปปินส์

ค.ศ. ๑๕๙๙ (พ.ศ. ๒๑๔๒) พบการปลูกสับปะรดในเกาะชวา ประเทศอินโดนีเซีย

ค.ศ. ๑๖๐๑ (พ.ศ. ๒๑๔๔) มีการปลูกทางตอนเหนือของอินเดียและเนปาล

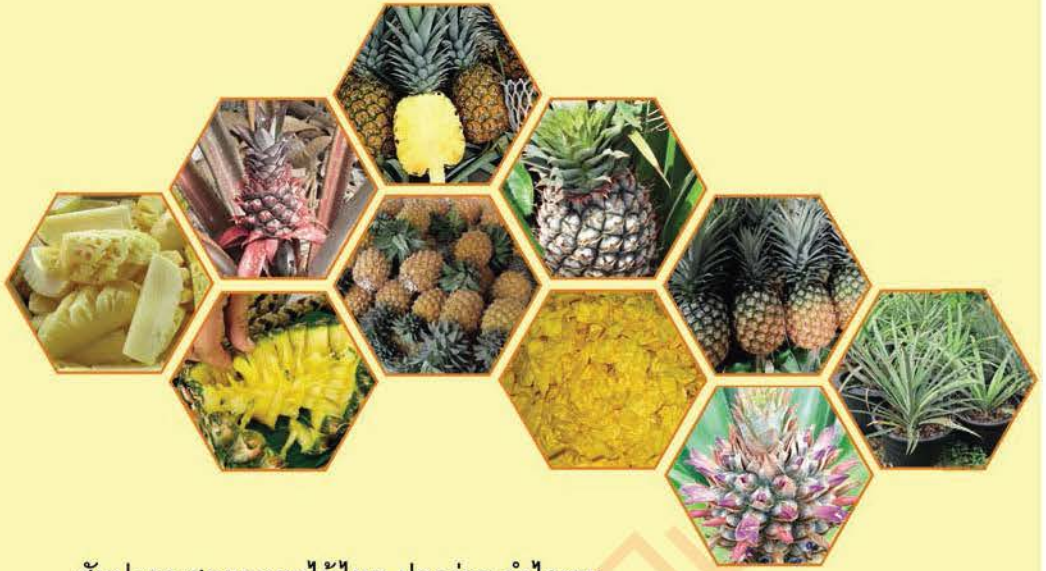
ค.ศ. ๑๖๓๗ (พ.ศ. ๒๑๘๐) มีการปลูกในสิงคโปร์

ค.ศ. ๑๖๕๐ (พ.ศ. ๒๑๙๓) มีการปลูกในเกาะไต้หวัน

ค.ศ. ๑๖๖๑ (พ.ศ. ๒๒๐๔) มีการปลูกในเกาะต่างๆ ในมหาสมุทรอินเดีย

ค.ศ. ๑๖๘๐-๑๗๐๐ (พ.ศ. ๒๒๒๓-๒๒๔๓) มีการปลูกในแคว้นอัสสัม เมียนมาร์ และไทย

จากข้อมูลข้างต้นเป็นการกล่าวถึงการกระจายตัวของสับปะรดเข้าสู่ประเทศแถบเอเชียและประเทศไทย เป็นสับปะรดกลุ่มสเปนิชซึ่งในประเทศไทยมีพันธุ์อินทรีชิต พันธุ์ภูเก็ต และพันธุ์ขาว ส่วนที่พบว่ามีปลูกกันในประเทศมาเลเซียเป็นพันธุ์เซลังอร์เขียว และฟิลิปปินส์เป็นพันธุ์ฟิลิปปินส์สีเขียวและฟิลิปปินส์สีแดง

สับปะรด สูดยอดผลไม้ไทย ปลูกง่าย กำไรงาม

จะพาคุณไปรู้จักความเป็นมาและวิธีการปลูกเพื่อสร้างผลผลิตคุณภาพ อาทิ

สับปะรดศรีราชา - สับปะรดดั้งเดิมของไทย

สับปะรดสวี - ปลูกแซมสวนยาง สร้างเงินหมื่นเงินแสน

สับปะรดห้วยมุ่น - หวานฉ่ำ ไม่กัดลิ้น

สับปะรดนางแล - เนื้อสีเหลืองทอง อร่อยโกอินเตอร์

สับปะรดจิกตา (พันธุ์เพชรบุรี ๑) - กินง่าย ไม่ต้องปอกเปลือก

สับปะรด MD2 พันธุ์ใหม่ - รสหวาน มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว ตอบโจทย์การบริโภคสด

สับปะรดตราดสีทอง - คุณภาพโดดเด่น พร้อมกินสด-ส่งออกตลาดโลก

สับปะรดนครพนม - ขึ้นชื่อเรื่องความหวาน

สับปะรดภูเก็ท - ของดีมีมานาน หรอยแรงนิ!

สับปะรดหวานบ้านคา - ราชบุรี ฮือฮาจนต้องบอกต่อ ฯลฯ

พร้อมเทคนิคการปลูกในกระถางที่บ้าน

หรือการปลูกเพื่อส่งโรงงานให้ตรงตามความต้องการของตลาด

ร่วมศึกษาการแปรรูปสับปะรด และจับตากระแสตลาดสับปะรดไทย

ISBN 978-974-02-1405-2

9 789740 214052

230.-

อาชีพร (เกษตร)

www.maticchonbook.com